

For 100 år siden...

Her kan man læse div. lokale notitser og artikler fra Viborg Stiftstidende og Viborg Stifts Folkeblad, afskrevet af forfatteren Chr. Jacobsen i forbindelse med forarbejdet til "Alheden" fra 1990.

Oktober 1911

VST 230, tirsdag, 3. oktober 1911, s. 3: (Session i Viborg; af lægd 142, Frederiks, 7 mødte, 6 udskrevne, 1 afvistes)

Sammesteds: Viborgegnen på finansloven. På finansloven foreslås bevilget 7000 kr. til udvidelse af stuehuset og ombygning af stald- og ladelængen ved skovfogedstedet i Kompedal plantage på Viborg distrikt. Pladsforholdene i den her omhandlende skovfogedbolig, er meget indskrænkede, og ulemperne herved er særlig følelige derved, at skovfogeden må huse de skovfogedaspiranter, der er nødvendige medhjælpere ved ledelsen af arbejdet i plantagen.

VST 234, lørdag, 7. oktober 1911, s. 3: Offentlige møder. Hr. S. Pedersen, Skanderborg taler i:

Havredal, 25. oktober kl. 7½

Karup, 26. oktober kl. 7½

Høgild, 27. oktober kl. 7½

Resen, 28. oktober kl. 7½

Viborg og omegns afholdskreds.

VST 236, tirsdag, 10. oktober 1911, s. 2: Sparket af hest. Lørdag eftermiddag skete en sørgelig ulykke hos gårdejer Johan Daniel Bitsch i Frederiks, idet deres 7-årige søn blev slået af en hest, som faderen var ved at spænde for. Drengen blev ramt i den ene tinding. Hans tilstand er meget betænkelig.

VST 242, tirsdag, 17. oktober 1911, s. 3: Renerne på heden. Renavlerforeningen i Frederiks vedtog ved et bestyrelsesmøde forleden midt i november atter at afhente rener fra Filefjeld i Norge, samtidig med at der indkøbes rener til fabrikant Rahbek i Skern, der for egen regning vil begynde sin opdrætningsstation, hvortil der er indkøbt et stykke hede. Renerne, der skal afgå til Skern, vil dog vinteren igennem blive på Frederiks forsøgsstation. Forsøgsstationen vil således trods de mange foreliggende bestillinger kun sælge kalve, fødte på stationen, til husdyr på heden, da erfaringen har vist, at der er talrige vanskeligheder med de halvville, indførte dyr, hvorimod disse efter tæmningen er mere fremme end noget som helst andet husdyr. Fra Frederiks forsøgsstation skal endvidere til sommer nogle rensdyr udstationeres i Trolldhede for således overfor offentligheden at demonstrere, at dyrene, når de tøjres i heden og således friskt kan erholde alle dens forskellige planter, kan leve og trives udmærket udelukkende ved lyng, blåbærris, gyvel, porse, tyttebærris, revling, storgræs osv. osv., men naturligvis kun, hvor der er rensdyrlav og altid med dette som hovednæringsmiddel. Det er på forfatteren Aage Meyer Benedictsens hede (Jeanette – plantagen, ca. 500 tdr. land), at dette forsøg skal foretages. Hr. Benedictsens har jo fra begyndelsen af støttet renavlersagen. Johannes Beck skal afhente de nye dyr, og forfatteren Johan Skjoldborg vil for egen regning ledsage Hr. Beck på turen til Filefjeld.

VST 243, onsdag, 18. oktober 1911, s. 2: "Kræn Haabro" død. Hvert menneske i 2-3 miles omkreds af Hagebro kender "Kræn Haabro", som han altid kaldtes i daglig tale, og også længere ud vil han være en kendt mand. Mange mennesker i de nærmest liggende købstæder Skive, Viborg, Holstebro og Herning vil kende den retskafne og altid interesserede gamle mand fra besøg på det yndede udflugtssted, som Hagebro Kro i de sidste år er bleven med dens henrivende beliggenhed neden for høje lyngbakker ved den dejlige vidtbekendte Karup Å. Det, der væsentligt gjorde, at "Kræn Haabro" blev en så bekendt og eftertragtet mand var navnlig den store interesse, han lagde for dagen overfor oldtidsminder, og som gav sig udslag i en meget værdifuld og smuk samling af oldsager og antikviteter. Nu er den gamle "Kræn Haabro" ifølge Skive Folkeblad sovet ind. Førrige søndag følte han sig utilpas og måtte gå til sengs. Ret snart blev det både ham selv og omgivelserne klart, at det lakkede mod enden, og mandag aften slumrede han ind. Han var oprindelig smed, slog sig derefter på landvæsenet; men da hans gård svarede sig dårligt, så han sig om efter andre indtægtskilder, og da man just i begyndelsen af tresserne skulle begynde anlægget af amtslandevejen fra Viborg til Holstebro, indså han, at her måtte være noget at tjene. Det lykkedes ham også at blive en slags entreprenør ved anlægget, og under sin virksomhed fik han interessen for vore oldtidsminder. Man manglede nemlig sten til vejen og gav sig så til at undersøge kæmpehøjene, hvorpå denne egn jo dengang var adskillig rigere end nu. I mange af dem fandtes bunker af sten tilligemed genstande fra Sten- og Bronzealderen. Chresten fik øjnene op for, at man burde fare varsom med disse ting, som fortalte om forfædrenes liv og virke, og efterhånden fangedes hans interesse i den grad, at han besluttede at sætte sig grundigt ind i oldtidens historie, og hvad der forelå til belysning af den tid og dens befolkning. "Kræn Haabros" samling omfattede navnlig sager fra Jern- og Bronzealderen, en mængde stengenstande, urner, mønter m.v. Endelig havde han også en betydelig samling af gamle møbler, navnlig jernbeslåede kister, dragkister m.v. En betydelig del af samlingen er i de sidste år gået til Museet i Herning og den anden del er havnet i Viborg museet. Den tilbageværende del tilfalder den gamles dattersøn, kroejner Rosgaard.

VST 244, torsdag, 19. oktober 1911, s. 2: I aftes afgik ved en blid og rolig død efter få dages sygeleje particulier Kresten Kristiansen Rosgaard i en alder af 89 $\frac{3}{4}$ år. Hagebro Kro, den 17. oktober 1911.

På familiens vegne: K.- Rosgaard

VST 249, onsdag, 25. oktober 1911, s. 2: Fra publikum. Efterslæt fra sygekassens generalforsamling i Havredal. Hr. redaktør! Vil De være så god at give mig plads for en kort bemærkning til sygekassens formand. Jeg synes, Hr. Sørensen, at når jeg ikke forlanger andet af Dem på vor generalforsamling, end at De skal indrømme, at det er Dem, der bærer ansvaret og skylden for den strid, der er bleven indenfor sygekassen, så er det ikke urimeligt for langt. De bliver ved at møde frem med Deres forklaringer om misforståelser, som jeg nærmest vil kalde grove usandheder. Hr. Sørensen forklarede os på generalforsamlingen 1910, at han har indbetalt den omstridte sum penge i den fælles kasse, og nu bagefter fortæller han os, at det er enstemmigt vedtaget af bestyrelsen, at pengene skal gemmes for at pynte på næste års regnskab. Da der var flere bestyrelsesmedlemmer til stede på generalforsamlingen i 1910, forstår jeg ikke, at ikke en af dem kunne gøre Hr. Sørensen opmærksom på hans fejlforklaring; men undskyld Hr. Sørensen, det var måske ikke før efter generalforsamlingen, at det blev vedtaget! Når der på generalforsamlingen var et medlem, der angreb mig på en ufor-skammet måde, vil jeg trøste mig med, at vedkommende vel ikke har bedre forstand, når han mener, at det ikke er for at gøre sygekassen noget godt, at jeg forfølger denne sag. Jeg mener, at når et medlem kan se, at der foregår ting indenfor sygekassens regnskab, som jeg nærmest vil kalde sløseri, er det så ikke vedkommende medlems pligt at påtale det?

Havredal i oktober 1911. Laurits Jensen.